

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH320043
NAZWA
OBSZARU Karsibórz Świdwiński

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH320043	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Karsibórz Świdwiński

1.4. Data opracowania 2003-07	1.5. Data aktualizacji 2025-02
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2006-09
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2009-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2023-01
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 1 grudnia 2022 r. w spr. soo Karsibórz Świdwiński (PLH320043)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
15.8814

Szerokość geograficzna
53.6789

2.2. Powierzchnia [ha]:
587.99

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

PL42	Zachodniopomorskie
------	--------------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3160			6.1		G	B	C	C	C
7110			0.67		G	C	C	C	C
7140			2.8		G	B	C	B	C
9110			22.35		G	B	C	B	C
9130			9.81		G	C	C	C	C
9160			0.34		G	D			
9190			44.09		G	B	C	B	C
91D0			292.23		G	B	C	C	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy

92I43IEWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze					Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C	
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja
I	1042	Leucorrhinia pectoralis			p				P	DD	D		
M	1355	Lutra lutra			p				P	DD	D		

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N16	6.37
N17	44.09
N19	48.51
N12	1.03
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Natura 2000 Karsibórz Świdwiński PLH320043 leży w mezoregionie Pojezierza Drawskiego, stanowiącym część Pojezierza Zachodniopomorskiego.

Obszar chroni dawne torfowisko wysokie w pobliżu rzeki Regi, które jest porośnięte lasem, otoczone buczynami i dąbrowami, zajmujące ok. 350 ha. Torfowisko wypełnia płytkie zagłębienie śródmorenowe, prawdopodobnie o wytopiskowej genezie. Złoże torfu dzieli się na "basen północny" i "basen południowy", rozdzielone mineralną grzędą. Torfowisko w basenie północnym miało dawniej typowy charakter torfowiska wysokiego typu bałtyckiego (zachowały się resztki kopuły z pozostałościami mszarów). Torfowisko w basenie południowym ma bardziej płaską powierzchnię z "oczkami" – zagłębieniami wypełnionymi jeziorkami lub silnie uwodnionymi mszarami. Miąższość torfu w północnej części torfowiska dochodzi do 6 metrów. Torfowisko ma typową stratygrafię – w spągu występuje il, a nim zalega płytka warstwa gytii przemieszanej z torfem

przejściowym, a na nim występuje torf wysoki wełniankowo-mszarny i mszarny (torfowcowy). Powierzchnia torfowiska jest prawie płaska, tylko miejscami słabo, lecz zauważalnie wypiętrzona. Kopuła torfowa wskutek wykopania centralnego rowu melioracyjnego rozpadła się na dwie oddzielone rowem części. W kompleksie torfowym zachowały się dwa dystroficzne jeziorka (Bagienne Duże i Bagienne Średnie). Na ich brzegach są fragmenty silnie uwilgotnionych mszarów. Oba są w całości otoczone torfowiskiem i borami bagiennymi.

Około 200 lat temu torfowisko zwane było Bagienne Mszary i miało – przynajmniej w części centralnej – postać kopuły torfowej porośniętej zbiorowiskami torfowców z luźno tylko występującą, karłowatą sosną. Torfowisko nie było eksploatowane, lecz w XIX w. zostało odwodnione siecią rowów i zalesione, w wyniku czego dziś pokryte jest przez ponad 100-letnie drzewostany sosnowe i brzożowe. Odwodnienie i nasadzenia w większości zniszczyły bardzo cenne przyrodniczo mszary torfowcowe (resztki przetrwały tylko w części pn.), ale w zamian powstał kompleks cennych borów i brzeziny bagiennych.

Torfowisko leży na lokalnym wododziale pomiędzy zlewnią bezpośrednią górnej Regi i zlewni Starej Regi (dopływ Regi w niższym biegu) reprezentowanej tu głównie przez ciek Grądek. W obszarze formalnie znajduje się początkowy odcinek Grądku, mający tu charakter rowu.

W roślinności bezwzględnie dominują bory i brzeziny bagienne. W centralnej i północnej części torfowiska, w miejscu dawnego szczytu kopuły, wciąż zachowały się mszary wysokotorfowiskowe, porośnięte rozrzedzonymi i karłowatymi mszarami wysokotorfowiskowymi. Przy jeziorkach rozwinęły się fragmenty pła, a w miejscach po zarośniętych oczkach wodnych – dywanowe mszary torfowcowe. Mineralne obrzeża torfowiska porastają kwaśne buczyny i kwaśne dąbrowy.

W drzewostanach obszaru najpospolitszym gatunkiem panującym jest sosna, która dominuje w ponad połowie drzewostanów. Dalszymi gatunkami panującymi są, z podobnym udziałem rzędu 9-15% każdy: dąb, brzoza, świerk i buk. Drzewostany ponad 100-letnie w obszarze zajmują łącznie 268,01 ha, czyli ok. 50,8% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych obszaru. Głównymi gatunkami panującymi są w nich sosna i dąb. W ramach areалу siedliska przyrodniczego kwaśnych buczyn (9110) drzewostanów ponad 100-letnich jest 19,17 ha (56,2% areálu tego siedliska), w ramach areálu kwaśnych dąbrów (9190) – 79,17 ha (98,4%), w ramach areálu borów i lasów bagiennych – 148,89 ha (58,2%, nie wliczając starych zadrzewień na gruntach formalnie nieleśnych). Nie ma starodrzewi w areale żywej buczyny.

Flora torfowiska liczy około 100 gatunków roślin naczyniowych, a całego obszaru około 350 gatunków. Występują obfite populacje bagna zwyczajnego *Ledum palustre*, borówki bagiennego *Vaccinium uliginosum*, widłaka jałowcowatego *Lycopodium annotinum*, a na mszarach – roślinki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia*. W północnej części torfowiska zanotowano stanowisko bażyny czarnej *Empetrum nigrum*. W borach bagiennych można znaleźć cenne gatunki mszaków: *Bazzania trilobata*, *Fuscocephaloziopsis connivens*, *Fuscocephaloziopsis macrostachya*, *Lepidozia reptans*, *Odontoschisma denudatum* i *Odontoschisma sphagni*.

Fauna obszaru nie była dotychczas przedmiotem szczegółowych badań. Wiadomo jednak, że dystroficzne jeziorka są miejscami częstych obserwacji gągoła i cyraneczki, a teren ten jest ostoją żurawia.

Obszar w 99,7% stanowią grunty Skarbu Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Świdwin. Pozostała powierzchnia 1,86 ha (0,3% powierzchni obszaru) to droga Rzepczyno-Karsibórz i położony przy niej cmentarzyk śródleśny.

Granice obszaru Natura 2000 pokrywają się z granicami zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Karsibór”. Zespół ten utworzono „w celu zachowania cennych ekosystemów torfowisk mszarnych wysokich i przejściowych z naturalnie zachowanymi zbiorowiskami oraz w celu ochrony różnorodności gatunkowej”. W granicach obszaru Natura 2000 znajdują się także częściowo użytki ekologiczne „Bagno”. W południowo-zachodnim narożniku obszaru, obszar ten znajduje się w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”. W północnej części obszaru występuje pomnik przyrody rodzaju drzewnego - sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* „Wielka”.

Cały obszar Natura 2000 leży w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019.

W oddz. 620g znajduje się stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków - Grodzisko wyżynne typu pierścieniowatego, z wypukłym majdanem, czytelnym wałem, datowane na okres wczesnośredniowieczny, nr rej. zab. 763, wpis z dn. 2.09.1969r. Grodzisko jest od dawna znane: już na niemieckich mapach topograficznych z I poł. XX w. w tym miejscu występuje nazwa terenowa Schloss Berg = Zamkowa Góra.

4.2. Jakość i znaczenie

Przedmiotami ochrony obszaru jest 7 typów siedlisk przyrodniczych: 3160, 7110, 7140, 9110, 9130, 9190 i 91D0.

3160 Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne

Siedlisko reprezentowane przez dwa większe jeziora: Bagienne Średnie i Bagienne Duże, oraz przez małe jezioro Trzecie Oko.

Reprezentatywność siedliska jest dobra (B), akweny bez wątpliwości reprezentują typowe jeziora dystroficzne. Jezioro Bagienne Średnie to jezioro okolone borem bagiennym, od zach. z wąskim pływem pła torfowego. Brzeg budują głównie trzęślica *Molinia caerulea* i welnianka wąskolistna *Eriophorum angustifolium*. Jezioro Bagienne Duże to jezioro w borze bagiennym, bez pła. Od pd. i zach. sąsiadują z nim zamarłe drzewostany. Brzeg buduje głównie kępowa trzęślica *Molinia caerulea*. Trzecie oko to małe oczko wodne, o nieregularnych brzegach, otoczone pływem torfowym, prawdopodobnie pozostałość większego, zarośniętego pływ zbiornika wodnego. Łączną powierzchnię jezior określono na 6,10 ha, na podstawie kartowania lustra wody z ortofotomapy. Powierzchnia względna siedliska w obszarze zawiera się w przedziale $2\% \geq p > 0\%$ (ok. 0,16 % zasobu krajowego), co zdecydowało o nadaniu jej oceny C. Stan struktury, ze względu na podwyższone wskaźniki przewodnictwa i obniżoną przezroczystość, można uznać za średni (stopień zachowania struktury III – średnio zachowana lub częściowo zdegradowana); przy czym nie ma perspektyw by poprawił się samorzutnie (stopień zachowania funkcji III – średnie lub nie-korzystne perspektywy) i nie ma sposobu, by łatwo go poprawić (możliwość odtworzenia III – trudne lub niemożliwe). Przekłada się to na przeciętną (ocena C – średni lub zdegradowany) ocenę stanu zachowania. Ogólne znaczenie obszaru dla ochrony tego typu siedliska jest znaczące (C): jest to jeden z wielu na Pojezierzu Pomorskim obszarów z tym typem siedliska, a stan wykształcenia i zachowania jezior dystroficznych jest, na tle innych obszarów, dobry ale nie wybitny. Stopień rozpoznania G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

7110* Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)

W obszarze znajdują się trzy płyty siedliska stanowiące prześwietlenia w kompleksach borów bagiennych. Reprezentatywność siedliska jest znacząca (C), choć w obszarze występują tylko pozostałości mszarów wysokotorfowiskowych. Występuje tutaj mszar welniankowo-torfowcowy, z kępami budowanymi przez welniankę pochwową *Eriophorum vaginatum* oraz torfowce: *Sphagnum capillifolium* oraz *Sphagnum papillosum*, a w dolinkach dominuje *Sphagnum fallax*. Łączną powierzchnię płatów siedliska określono na 0,67 ha, jednakże wskutek nieostrości rozgraniczenia od luźnego boru bagiennego, wartość ta obciążona jest dużą uznaniowością. Powierzchnia względna siedliska w obszarze zawiera się w przedziale $2\% \geq p > 0\%$ (ok. 0,02 % zasobu krajowego), co zdecydowało o nadaniu jej oceny C. Stan struktury siedliska, ze względu na przesuszenie i zarastanie drzewami, można uznać za średni (stopień zachowania struktury III – średnio zachowana lub częściowo zdegradowana), przy czym nie ma perspektyw by poprawił się samorzutnie (stopień zachowania funkcji III – średnie lub nie-korzystne perspektywy), a poprawienie go za pomocą działań ochronnych jest trudne (możliwość odtworzenia III – trudne lub niemożliwe). Przekłada się to na przeciętną (ocena C – średni lub zdegradowany) ocenę stanu zachowania. Ogólne znaczenie obszaru dla ochrony tego typu siedliska jest znaczące (ocena C): jest to jeden z wielu na Pojezierzu Pomorskim obszarów z tym typem siedliska. Stopień rozpoznania G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska, przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*

Siedlisko wykształciło się w dwóch postaciach: A) Jako pła mszarne przy jeziorach, lub mszary dywanowe w miejscu zarośniętych jezior, w obrębie dużego kompleksu torfowego. Są to oligotroficzne kobierce torfowców, głównie *Sphagnum fallax*, ale także z formującymi niskie kępy welnianką pochwową *Eriophorum vaginatum*, torfowcami *Sphagnum russowii*, *Sphagnum papillosum* i *Sphagnum magellanicum*, z welnianką

wąskolistną *Eriophorum angustifolium*, przygielką białą *Rhynchospora alba*, żurawiną *Oxycoccus palustris*, turzycą bagienną *Carex limosa*; i B) jako mezotroficzne torfowiska w zagłębieniach wytopiskowych wśród gruntów mineralnych. Ta postać jest uboższa florystycznie i dominują w niej raczej gatunki mezotroficzne: turzyca nitkowata *Carex lasiocarpa*, czermień błotna *Calla palustris*, sit rozpierzchły *Juncus effusus*, torfowce *Sphagnum fallax*, *Sphagnum fimbriatum*, *Sphagnum palustre*. Niektóre z bagienek zarastają łożą *Salix cinerea* lub brzozą omszoną *Betula pubescens*, ewoluując w kierunku mezotroficznych brzezin bagiennych. Większość płatów siedliska w obszarze zachowała się w dobrym stanie, na co wpływa dobre uwodnienie. Torfowiska w zagłębieniach wśród gruntów mineralnych (postać b) są zwykle ubogie florystycznie, ale jest to ich specyfika lokalna, a nie zniekształcenie. Reprezentatywność siedliska jest dobra (B), przynajmniej jeśli chodzi o płaty w głównym kompleksie torfowym (pła jeziorok i mszary po zarośniętych jeziorokach). Łączną powierzchnię siedliska oceniono na 2,80 ha. Powierzchnia względna siedliska w obszarze zawiera się w przedziale $2\% \geq p > 0\%$ (ok. 0,01 zasobu krajowego). Stan struktury jest dobry (II), dobre są także perspektywy (II), co przekłada się na dobrą (B) ocenę stanu zachowania. Ogólne znaczenie obszaru dla ochrony tego typu siedliska jest znaczące (C): jest to jeden z wielu na Pojezierzu Pomorskim obszarów z tym typem siedliska. Stopień rozpoznania G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)

Siedlisko w obszarze ma postać lasu bukowego, zwykle z bardzo skąpym runem, często z prawie nagim dnem lasu. Reprezentatywność siedliska jest dobra (B), tylko pojedynczo rosną oligotroficzne gatunki jak kosmatka gajowa *Luzula pilosa*, śmiełek pogięty *Deschampsia flexuosa*, borówka czernica *Vaccinium myrtillus*. W niektórych postaciach, zwłaszcza zboczowych, liczniejsze są mchy: *Polytrichum formosum*, *Mnium hornum*, *Hypnum cupressiforme*. W drzewostanie niekiedy zaznacza się udział dębu, płynne może być przejście do kwaśnych dąbrów z bukiem *Fago-Quercetum* (siedlisko przyrodnicze 9190). Łączną powierzchnię siedliska oceniono na 22,35 ha. Powierzchnia względna siedliska w obszarze zawiera się w przedziale $2\% \geq p > 0\%$ (ok. 0,02 % zasobu krajowego). Stan struktury jest średni (II), ale istotne cechy siedliska przyrodniczego (np. zasoby martwego drewna, drzew biocenotycznych) mogą łatwo poprawić się samorzutnie na drodze spontanicznych procesów, co przekłada się na dobrą (B) ocenę stanu zachowania. Ogólne znaczenie obszaru dla ochrony tego typu siedliska jest znaczące (C): jest to jeden z wielu na Pojezierzu Pomorskim obszarów z tym typem siedliska. Stopień rozpoznania G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

9130 Żyzne buczyny (*Galio odorati-Fagetum*)

W klasyfikacji siedlisk leśnych żyzne buczyny niżowe zajmują zwykle siedliska lasu świeżego, rzadziej lasów mieszanych świeżych i lasów wilgotnych. Przejście między żyznymi buczynami (siedlisko 9130) a grądami subatlantyckimi (siedlisko 9160) na Pomorzu może być płynne i rozróżnienie tych siedlisk może stwarzać trudności. Skład drzewostanu nie jest przy tym dobrym kryterium: istnieją grądy z dominacją buka w drzewostanie, a przy tym niemal zupełnie pozbawione graba (np. wyciętego w ramach dawniejszej gospodarki leśnej). Rozróżnienie grądów od buczyn jest szczególnie trudne, gdy runo jest słabo wykształcone lub nie ma go w ogóle. Nie zawsze łatwe jest też odróżnienie buczyn żyznych (siedlisko 9130) od kwaśnych (siedlisko 9110). W obszarze do tego typu siedliska zaliczono jeden płat, którego reprezentatywność oceniają jako znaczącą (C) - kompleks drzewostanów bukowych w wieku 50-110 lat, runo eutroficzne z udziałem zawilca *Anemone nemorosa*, marzanki wonnej *Galium odoratum*, fiołka leśnego *Viola reichenbachiana*, lokalnie *Melica uniflora*. Przy drodze leśnej są też fragmenty ze *Stellaria holostea*, nawiązujące do grądów. Miejscami fitocenoza nawiązuje też do kwaśnych buczyn, albo ma formę „nudum”, niemal zupełnie pozbawioną runa. Łączną powierzchnię siedliska oceniono na 9,81 ha. Powierzchnia względna siedliska w obszarze zawiera się w przedziale $2\% \geq p > 0\%$ (ok. 0,007 % zasobu krajowego). Stan struktury jest średni (II), istotne cechy siedliska przyrodniczego (np. zasoby martwego drewna, drzew biocenotycznych) mogą z czasem poprawić się samorzutnie na drodze spontanicznych procesów, ale trudna może być eliminacja niecierpka drobnokwiatowego. Przekłada się to na przeciętną (C) ocenę stanu zachowania. Ogólne znaczenie obszaru dla ochrony tego typu siedliska jest znaczące (C): jest to jeden z wielu na Pojezierzu Pomorskim obszarów z tym typem siedliska. Stopień rozpoznania G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)

Siedlisko reprezentowane jako lasy bukowo-dębowe typu Fago-Quercetum, zwykle z bardzo skąpym runem – najczęściej reprezentowane przez fację „nudum”, z nielicznie występującymi gatunkami oligo- i mezotroficznymi, jak *Carex pilulifera*, *Luzula pilosa*, *Vaccinium myrtillus*. W płatach przerzedzonych runo jest niekiedy obfitsze, ale mniej charakterystyczne, zdominowane przez apofity jak np. trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigeios*. Niektóre płaty zostały podsadzone zupełnie obcym ekologicznie świerkiem. Łączną powierzchnię siedliska oceniono na 44,09 ha. Powierzchnia względna siedliska w obszarze zawiera się w przedziale $2\% \geq p > 0\%$ (ok. 0,07 zasobu krajowego). Stan struktury jest średni (II), ale istotne cechy siedliska przyrodniczego (np. zasoby martwego drewna, drzew biocenotycznych) mogą łatwo poprawić się samorzutnie na drodze spontanicznych procesów, co przekłada się na dobrą (B) ocenę stanu zachowania. Ogólne znaczenie obszaru dla ochrony tego typu siedliska jest znaczące (C): jest to jeden z wielu na Pojezierzu Pomorskim obszarów z tym typem siedliska. Stopień rozpoznania G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodami i wytycznymi.

91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi*-*Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi*-*Pinetum*, *Pino mugo*-*Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii*-*Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)
Dominujący typ siedliska w obszarze. Rozległe kompleksy borów bagiennych wykształciły się przede wszystkim na dużym torfowisku zajmującym centrum obszaru. W północnym basenie torfowym wykształcił się największy, silnie zróżnicowany wewnętrznie, kompleks borów bagiennych. Części brzeżne silnie lub skrajnie silne przesuszone i opanowane przez świerk; strefa zdegradowana w niektórych miejscach ma do kilkuset metrów szerokości. W części centralnej dominują bory z dominacją czernicy, z udziałem borówki bagiennnej i bagna, a w kilku miejscach w centrum wykształcają się torfowcowe bory bagienne, w tym facja torfowcowo-wielniankowa z niską sosną. W południowym basenie rozwinął się drugi kompleks, wokół jeziora Bagiennych. W nim również części brzeżne są silnie lub skrajnie silne przesuszone, albo wykształcone jako bór trzęślicowy, albo silnie opanowane przez świerk; strefa zdegradowana w niektórych miejscach ma do kilkuset metrów szerokości. W części centralnej dominują zaświerczone bory z dominacją czernicy, ale lokalnie (zwłaszcza przy jez. Bagiennym Średnim oraz na pd-zach. od niego, na zarośniętych resztkach kopuły torfowiska) z większym udziałem borówki bagiennnej i bagna. Na ok. 30% płatu, w części pd., przy jez. Bagiennym Dużym, drzewostan jest zupełnie zamarty (martwe drzewa stojące), prawdopodobnie wskutek fluktuacji warunków wodnych. Poza głównym torfowiskiem, bory i brzeziny bagienne wykształcają się w małych zagłębieniach wśród gruntów mineralnych. Są tam zachowane w różnym stanie. Niektóre z nich zostały niemal zupełnie zarośnięte przez świerk. Reprezentatywność siedliska w całym obszarze jest dobra (B); w obszarze można znaleźć typowe postaci borów i brzeziny bagiennych. Łączną powierzchnię siedliska oceniono na 292,23 ha. Powierzchnia względna siedliska w obszarze zawiera się w przedziale $2\% \geq p > 0\%$ (ok. 0,39 % zasobu krajowego). Stan struktury, ze względu na przesuszenie i duży udział świerka, można uznać za średni (III); przy czym nie ma perspektyw by poprawił się samorzutnie (III), a poprawienie go za pomocą działań ochronnych jest trudne (III). Przekłada się to na przeciętną (C) ocenę stanu zachowania. Ogólne znaczenie obszaru dla ochrony tego typu siedliska jest znaczące (C): jest to jeden z wielu na Pojezierzu Pomorskim obszarów z tym typem siedliska. Stopień rozpoznania G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodami i wytycznymi.

Ponadto na terenie obszaru występują siedliska i gatunki nie będące przedmiotem ochrony obszaru: 9160, wydra i zalotka większa.

W obszarze znaleziono tylko jeden płat lasu dębowo-grabowego, jednak o zupełnie niespecyficznym runie, budowanym tylko przez mietlicę pospolitą *Agrostis tenuis*, kostrzewę różnolistną *Festuca heterophylla*, szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*, mchy: *Polytrichum formosum*, *Mnium hornum*, tj. o runie bliższym raczej kwaśnej dąbrowie. Do grądów nawiązują także płaty lasu w okraju przy drodze w pd. części obszaru, z udziałem graba w drzewostanie i gwiazdnicy wielkokwiatowej *Stellaria holostea* w runie, jednak są to tylko brzeżne pasy w większym płacie buczyny. Uznano więc, że reprezentatywność tego typu siedliska w obszarze jest nieznacząca – ocena D. Łączną powierzchnię siedliska oceniono na 0,34 ha, co stanowi zaledwie 0,0007 % zasobu krajowego siedliska. Stopień rozpoznania G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodami i wytycznymi.

Populację gatunku w obszarze uznano za nieistotną (ocena D).
 Gatunek nie ma w obszarze dogodnych siedlisk żerowiskowych - jeziora dystroficzne w obszarze mają pH wody < 4, co raczej wyklucza rozwój w nich populacji ryb i płazów, prawdopodobnie nie są więc atrakcyjnymi żerowiskami dla wydry. Niemniej gatunek może pojawiać się w obszarze np. w ramach migracji – dogodne dla gatunku siedliska to dolina Regi, która znajduje się w odległości ok. 1 km od obu jezior (i tylko nieco ponad 300 m od granicy ostoi). Populację gatunku w obszarze uznano za nieistotną (ocena D).

1042 Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*

Populację gatunku w obszarze uznano za nieistotną (ocena D).

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	M01.02		b
M	I01		i
H	B02		i
H	H07		b
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b
L	X		b
H	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1) Kowalski W., Banaś U. 2003 Inwentaryzacja i waloryzacja flory, szaty roślinnej, przyrody nieożywionej i

krajobrazu gminy Brzeżno.2) Klub Przyrodników 2004. Dokumentacja przyrodnicza Torfowiska Karsibór (Zespołu Przyrodniczo-krajobrazowego „Karsibór”). Mscr.3) Herbichowa M., Pawlaczyk P., Stańko R. 2007. Ochrona wysokich torfowisk bałtyckich na Pomorzu. Doświadczenia i rezultaty projektu LIFE04NAT/PL/000208 PLBALTBOGS. Wyd. Klubu Przyrodników, Świebodzin4) Kujawa-Pawlaczyk J. 2008. Raport dla Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego Natura 2000 wraz z projektem Standardowego Formularza Danych dla obszaru spełniającego kryteria obszarów o znaczeniu wspólnotowym (OZW) o nazwie Karsibór Świdwiński. 30.11.2008. Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu.5) Kujawa-Pawlaczyk J. 2014. Raport dla siedliska w obszarze Natura 2000 91D0 Bory i Lasy bagienne – PLH320043 Karsibór Świdwiński. Państwowy Monitoring Środowiska wykonany na zlecenie GIOŚ.6) Matysiak R. 2018. Plan urządzenia lasu dla nadleśnictwa Świdwin na okres 1.01.2019-31.12.2028 – Tom IB: Program ochrony przyrody. Mscr, BULiGL w Szczecinku dla RDLP w Szczecinku.7) Pawlaczyk P. 2021. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Karsibór Świdwiński PLH320043 w województwie zachodniopomorskim. Klub Przyrodników, Świebodzin

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	5.1				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Obszar Chronionego Krajobrazu "Pojezierze Drawskie"	*	5.1

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
Adres:	Polska Juliusza Słowackiego 2 71-434 Szczecin
Adres e-mail:	sekretariat@szczecin.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☒	Nie, ale jest w przygotowaniu
☐	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH320043

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒

Tak

☐

Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)